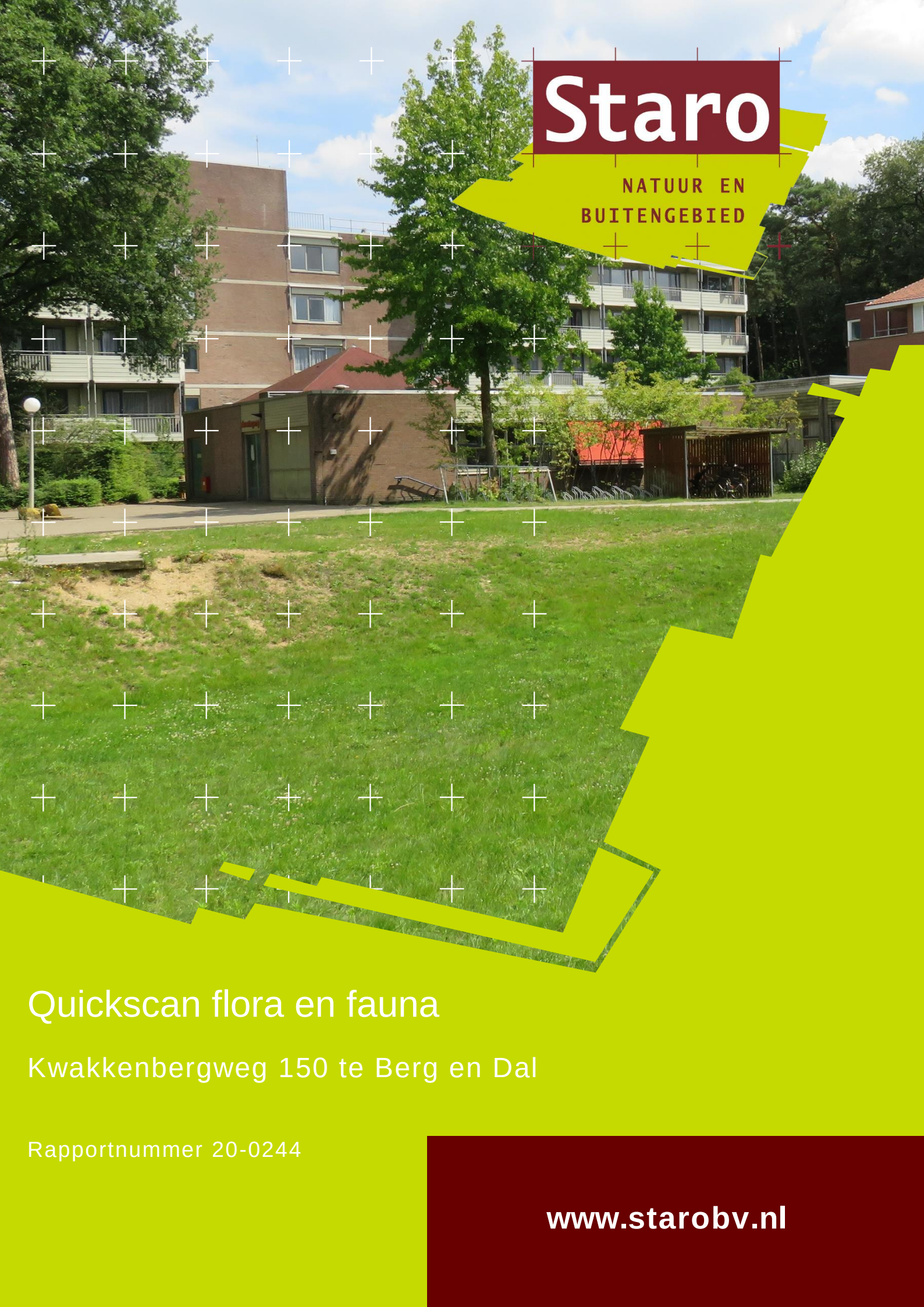

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Kwakkenbergweg 150 te Berg en Dal

Rapportnummer 20-0244

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Kwakkenbergweg 150 te Berg en Dal

Augustus 2020

Rapportnummer: P20-0244

Opdrachtgever: KlokGroep BV

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: M.A. den Otter

Auteur: M.A. den Otter

Kwaliteitscontrole: E.J.F. Claassen

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode.....	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden.....	9
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora.....	11
4.2.2	Vlinders en libellen	11
4.2.3	Kevers en weekdieren	12
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Amfibieën en reptielen	13
4.2.6	Vogels.....	14
4.2.7	Zoogdieren.....	15
5	Conclusies	18
5.1	Beschermde gebieden.....	18
5.2	Beschermde soorten	18
5.3	Advies en aanbevelingen	20
5.4	Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen	21
	Geraadpleegde bronnen	22

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving
-----------	---------------------

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens in het plangebied een aantal woningen en gebouwen te slopen, één gebouw te transformeren (inclusief nieuwe gevel en nieuw dak) en in het gebied worden nieuwe woningen en appartementen gebouwd. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van het onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook de niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden

beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

Foto 1. Activiteiten gebouw in het westen

Foto 2. Activiteiten gebouw in het oosten

Foto 3. Een aantal van de woningen

Foto 4. Een aantal van de woningen

Foto 5. De westzijde van de appartementen

Foto 6. De oostzijde van de appartementen

Foto 7. Het grasland in het westen

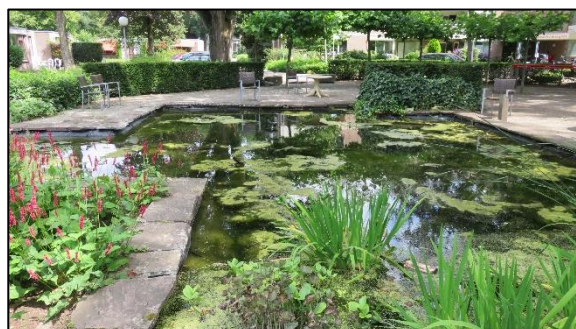

Foto 8. Een vijver in het plangebied

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer is voornemens in het plangebied een aantal woningen en gebouwen te slopen, één gebouw te transformeren (inclusief nieuwe gevel en nieuw dak) en in het gebied worden nieuwe woningen en appartementen gebouwd, zoals is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Voorgenomen plannen Kwakkenbergweg 150 te Berg en Dal (bron: KlokGroep BV)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

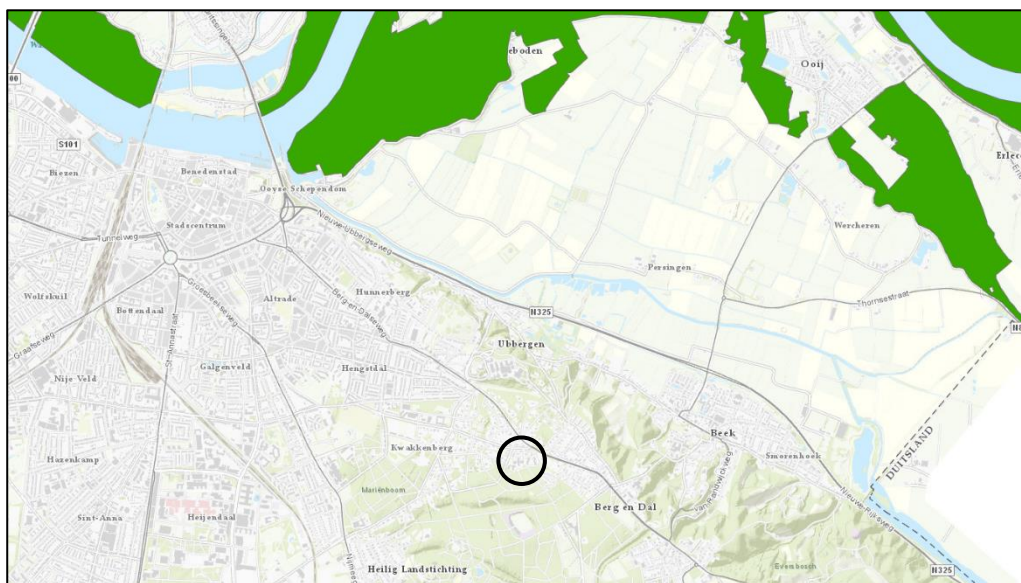
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 23 juli 2020 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: half bewolkt, droog, windkracht 3 en circa 25 °C.

4 Natuurwaarden

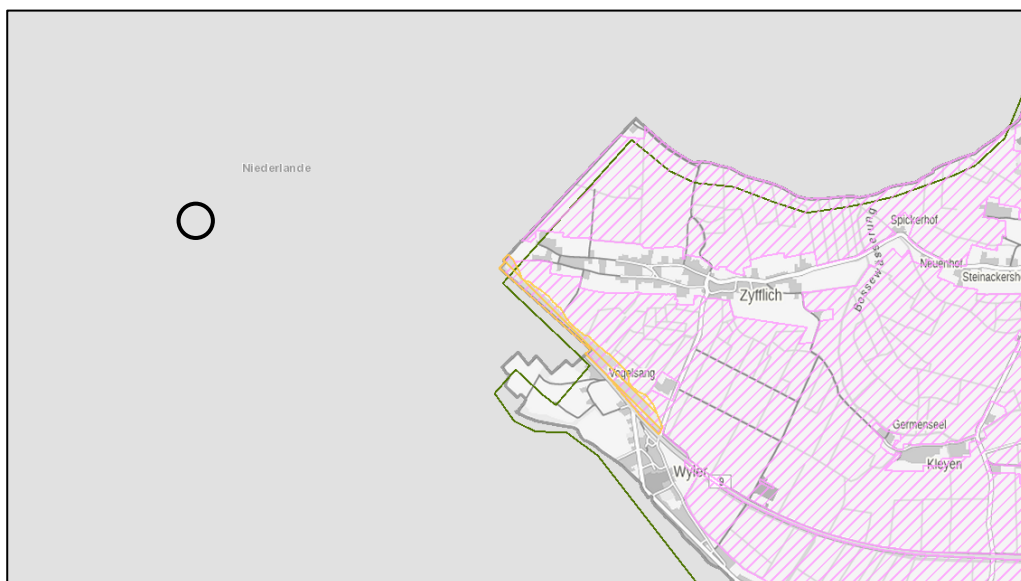
4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaartendatabase op de website van provincie Gelderland blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 2,8 kilometer afstand ten noorden van het plangebied ligt, zie figuur 4. Het Natura 2000-gebied Unterer Niederrhein en Wyler Meer in Duitsland ligt op ongeveer dezelfde afstand het plangebied. Het ligt op circa 2,9 kilometer afstand ten oosten van het plangebied, zie figuur 5.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (groen) (bron: <https:// gelderland.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?useExisting=1&layers=3d17886e0eaf4d169ac21a6ed30afc02>)

Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (roze en oranje gearceerd) (bron: <https://geodienst.bfn.de/schutzgebiete?lang=en&layers=-NSG,-NLP,+FFH,+VSG>)

Effectbeoordeling

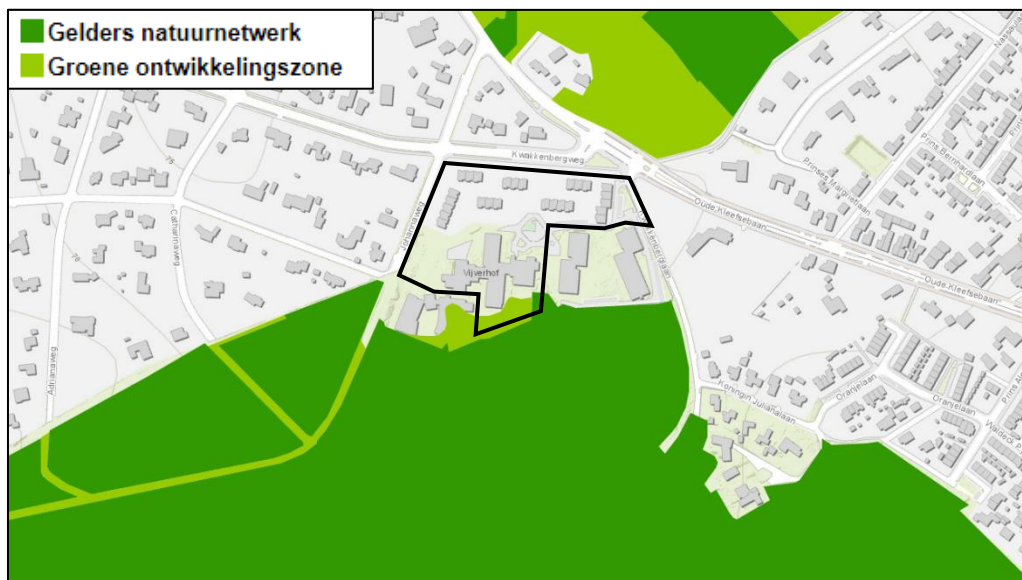
Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebied als gevolg van effecten van verdroging, versnippering en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen plannen.

Als gevolg van de sloop- en bouwwerkzaamheden in het plangebied zal sprake zijn van stikstofemissie. Depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden kan negatieve effecten tot gevolg hebben op de natuurwaarden. De hoeveelheid stikstofdepositie als gevolg van de voorgenomen plannen op Natura 2000-gebieden moet worden bepaald middels een stikstofberekening met het programma AERIUS Calculator. De resultaten van de berekening moeten vervolgens ecologisch worden beoordeeld om te toetsen of sprake is van (significant) negatieve effecten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart Kernkwaliteiten GNN en GO op de website van provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied grenst aan zowel het GNN als de GO. De ligging van het GNN en de GO in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 6.

Figuur 6. Ligging plangebied (zwarte lijn) ten opzichte van het NNN (bron: <https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc>)

Effectbeoordeling

Het zuiden van het plangebied ligt in het GNN en de GO. Aangezien de werkzaamheden plaatsvinden waar momenteel al bebouwing aanwezig is, is het uit te sluiten dat de werkzaamheden een (significant) negatief effect door verdroging, versnippering en verstoring door licht, geluid en trilling hebben op de wezenlijke kernkwaliteiten van het NNN.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (2,8 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Een negatief effect als gevolg van stikstofemissie kan op voorhand niet worden uitgesloten.

De voorgenomen plannen hebben geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kernkwaliteiten van het NNN aangezien het plangebied momenteel al bebouwd is.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen 1 kilometer afstand van het plangebied wilde averuit is waargenomen (§3.3 Wnb).

- + Wilde averuit is een zeer zeldzame soort die voorkomt in de duinen en het rivierengebied. De plant groeit op zonnige, vrij open plaatsen op droge, voedselarme tot matig voedselrijke, kalkhoudende en min of meer humusarme zandgrond op rivierduinen, dijken, langs spoorwegen, grasland, bermen (uiterwaarden), zeeduinen en braakliggende grond.

Het plangebied bestaat naast bebouwing en verharding uit een onderhouden perceel in een bosachtig gebied. Dit is niet geschikt voor wilde averuit. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat ook voor andere beschermde plantensoorten geschikte habitats ontbreken binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Uit gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen 1 kilometer afstand van het plangebied grote vos is waargenomen (§3.3 Wnb). Op een afstand van 1 tot 2,5 kilometer van het plangebied zijn grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine ijsvogelvlinder (alle §3.3 Wnb) en teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb) waargenomen.

In de directe omgeving van het plangebied is het juiste habitat van bovengenoemde soorten aanwezig. Deze soorten komen namelijk vooral voor in (vochtige) bossen en bosranden. In het plangebied zelf ontbreekt dit habitat. Tevens ontbreken de waardplanten van deze soorten in het plangebied. In het plangebied staan enkele middelste teunisbloemen, de waardplant van teunisbloempijlstaart, echter is het voorkomen van deze soort in het plangebied uit te sluiten door het ontbreken van het juiste habitat. Hierdoor is het voorkomen van beschermde vlindersoorten uitgesloten in het plangebied.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van 1 tot 2,5 kilometer van het plangebied gevlekte witsnuitlibel en rivierrombout zijn waargenomen (beide §3.2 Wnb).

Binnen het plangebied is geen geschikt permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor beschermde libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van beschermde libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komt vliegend hert voor binnen een afstand van 1 kilometer van het plangebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.
- + De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.
- + De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.
- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Vanwege het ontbreken van geschikt permanent oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissoorten zijn waargenomen.

Vanwege het ontbreken van geschikt permanent oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 Amfibieën en reptielen

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen 1 kilometer afstand van het plangebied Alpenwatersalamander, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb) en rugstreeppad (§3.2 Wnb) zijn waargenomen. Op een afstand van 1 tot 2,5 kilometer van het plangebied zijn bastaardkikker (§3.3 Wnb), boomkikker, poelkikker en kamsalamander (alle §3.2 Wnb) waargenomen.

In het plangebied is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. De vijver in het plangebied heeft een te steile en overhangende rand waardoor het ongeschikt is voor amfibieën. Het plangebied is wel geschikt als land- en overwinteringshabitat voor algemene en niet-kritische soorten. Alpenwatersalamander, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en bastaardkikker kunnen zich verschuilen tussen de struiken en kruidachtige planten in het plangebied of ingegraven in de grond.

Voor rugstreeppad, boomkikker, poelkikker en kamsalamander ontbreekt het juiste habitat. Rugstreeppad is afhankelijk van een vergraafbare en zandige bodem in een dynamisch gebied, dit is in het plangebied niet aanwezig. Boomkikker, poelkikker en kamsalamander zijn cultuurvliesende soorten die het stedelijk gebied mijden, ze komen voor in natuurlijke landschappen, dit is in het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van rugstreeppad, boomkikker, poelkikker en kamsalamander in het plangebied is uitgesloten.

Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen 1 kilometer afstand van het plangebied hazelworm (§3.3 Wnb) en zandhagedis (§3.2 Wnb) zijn waargenomen.

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor deze en andere reptielen. Hazelworm komt voor in bossen en zandhagedis is sterk

gebonden aan duinen en droge heide. Het voorkomen van beschermde reptielensoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van bomen, struiken en andere beplanting kan het land- en overwinteringshabitat van Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond.

Mitigerende maatregelen

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.3. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet. Onder de Wet Natuurbescherming mag voor Alpenwatersalamander gebruik worden gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. In dit geval dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora en fauna voor Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de Vereniging Stadswerk Nederland. Voor het zorgvuldig handelen dient de volgende periode en werkwijze te worden gehanteerd:

- + Het uitvoeren van graafwerkzaamheden op locaties waar Alpenwatersalamander voorkomt, vindt plaats in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soort. Dit betekent dat deze werkzaamheden mogen worden uitgevoerd in de periode half april tot half oktober.

4.2.6 *Vogels*

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en wespandief (alle §3.1 Wnb).

In het plangebied zijn geen vogelnesten waargenomen tijdens het veldbezoek, echter kunnen deze door het dichte bladerdek over het hoofd zijn gezien.

De bomen en struiken in het plangebied bieden geschikte nestgelegenheid voor algemene vogelsoorten. Mogelijk zijn in de grote bomen in en om het plangebied jaarrond beschermde horsten aanwezig.

In de gebouwen in het plangebied is voor huismussen en gierzwaluwen geen geschikte nestgelegenheid aanwezig. Huismus nestelt onder dakpannen bereikbaar via de dakgoot, in neststenen en in kieren en gaten in muren. De gebouwen bieden deze ruimten niet. De woningen en de activiteitengebouwen

zijn voor nesten van gierwaluw te laag. De appartementen bieden geen geschikte openingen voor gierwaluwen zoals onder de dakgoot, achter de regenpijp, onder dakpannen, of een gat in de muur. De aanwezigheid van nestplekken van huismus en gierwaluw is zodoende uit te sluiten.

Het plangebied is zeer geschikt als foerageergebied voor vogels door de aanwezigheid van bomen, struiken, lagere vegetatie en gazon.

Effectbeoordeling

Bij het snoeien of kappen van bomen en struiken kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd.

Indien jaarrond beschermde horsten aanwezig zijn, dan heeft het kappen van bomen met deze horsten een overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg.

De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op het foerageergebied van vogels doordat in de directe omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig blijft. Vogels kunnen gedurende de werkzaamheden foerageren in de tuinen ten westen, noorden en oosten van het plangebied of in de bossen in het zuiden. Na het afronden van de werkzaamheden is het plangebied opnieuw geschikt als foerageergebied voor vogels.

Mitigerende maatregelen

Het snoeien of kappen van bomen en struiken (indien nodig) dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

Voorafgaand aan het kappen van de bomen dient te worden onderzocht of jaarrond beschermde horsten aanwezig zijn. Wanneer bomen met jaarrond beschermde horsten gekapt dienen te worden, zijn maatregelen nodig en dient mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

De gebouwen in het plangebied bieden voor vleermuizen mogelijk geschikte verblijfplaatsen. De woningen, appartementen en de activiteitengebouwen hebben een metalen dakrand waar vleermuizen onder kunnen kruipen en verblijven. In de woningen en in de appartementen zitten open stootvoegen waardoor vleermuizen mogelijk in de spouwmuur kunnen kruipen. Mogelijk zijn in het plangebied ook geschikte holtebomen aanwezig waarin vleermuizen kunnen verblijven. Door het dichte bladerdek zijn tijdens het veldbezoek mogelijk holtes over het hoofd gezien.

Het plangebied is zeer geschikt als foerageergebied voor vleermuizen door de aanwezigheid van bomen, struiken, lagere vegetatie en gazon. In het plangebied zelf zijn geen vliegroutes van vleermuizen aanwezig. Mogelijk worden de straten met de laanbomen langs het plangebied gebruikt als vliegroute. De werkzaamheden hebben hierop geen effect.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen 1 kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: Algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, bunzing, das, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, steenmarter, vos, wezel en wild zwijn (alle §3.3 Wnb). Op een afstand van 1 tot 2,5 kilometer van het plangebied zijn boommarter, hermelijn (beide §3.3 Wnb) bever en otter (beide §3.2 Wnb) waargenomen.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel. Van deze soorten zijn mogelijk ook verblijfplaatsen aanwezig in het plangebied. Muizen kunnen zich verschuilen tussen de vegetatie en ingegraven in de grond, egels kunnen zich verschuilen tussen de vegetatie.

Door de ligging van het plangebied naast het bos kunnen de volgende diersoorten incidenteel het plangebied doorkruisen: bunzing, eekhoorn, haas, konijn, ree, steenmarter, vos, wezel, boommarter en hermelijn. Van deze soorten zijn in het plangebied geen verblijfplaatsen aanwezig. Het plangebied biedt ook geen essentieel onderdeel van het leefgebied doordat in het bos in het zuiden meer geschikt leefgebied aanwezig is.

Voor das, wild zwijn, bever en otter ontbreekt in het plangebied het juiste habitat. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uitgesloten.

Effectbeoordeling

Bij het slopen en renoveren van de gebouwen kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen worden vernietigd. Bij het kappen van bomen kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholtes worden vernietigd. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd.

De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen doordat in de directe omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig blijft. Vleermuizen kunnen gedurende de werkzaamheden foerageren in de tuinen ten westen, noorden en oosten van

het plangebied of in de bossen in het zuiden. Na het afronden van de werkzaamheden is het plangebied opnieuw geschikt als foerageergebied voor vleermuizen.

Bij het verwijderen van bomen, struiken en andere beplanting kunnen verblijfplaatsen van algemene muizensoorten en egel worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond.

De werkzaamheden hebben op de overige grondgebonden zoogdiersoorten geen significant negatief effect doordat voldoende en meer geschikt leefgebied in het bos in het zuiden behouden blijft.

Mitigerende maatregelen

Nader onderzoek is nodig om uit te kunnen sluiten of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de gebouwen en bomen in het plangebied. Op basis van de resultaten van het onderzoek kan worden bepaald welke effecten optreden, of een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden. Onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen dient te worden uitgevoerd tussen 15 mei en 30 september.

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel geldt in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.3. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (2,8 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Een negatief effect als gevolg van stikstofemissie kan op voorhand niet worden uitgesloten. Het uitvoeren van een stikstofberekening met AERIUS calculator is nodig om de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen in beeld te brengen. De voorgenomen plannen hebben geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kernkwaliteiten van het NNN aangezien het plangebied momenteel al bebouwd is.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, reptielen en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.3 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Algemene vogelsoorten kunnen de bomen en struiken in het plangebied gebruiken als nestgelegenheid. **Mogelijk zijn ook beschermde horsten aanwezig in het plangebied.** Bij het kappen van bomen en struiken kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Indien noodzakelijk dienen bomen en struiken te worden gekapt buiten het broedseizoen van vogels.

Indien jaarrond beschermde horsten aanwezig zijn, dan heeft het kappen van bomen met deze horsten een overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg. Voorafgaand aan het kappen van de bomen dient te worden onderzocht of jaarrond beschermde horsten aanwezig zijn. Wanneer bomen met jaarrond beschermde horsten gekapt dienen te worden, zijn maatregelen nodig en dient mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen.

Vogels kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied. De werkzaamheden hebben hierop geen significant negatief effect doordat in de directe omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig blijft en doordat na afronding van de werkzaamheden het plangebied opnieuw geschikt is als foerageergebied.

In de gebouwen in het plangebied is geen geschikte nestgelegenheid aanwezig voor gebouwbewonende vogelsoorten.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Vleermuizen kunnen verblijfplaatsen hebben in alle gebouwen in het plangebied door de aanwezigheid van de dakrand en open stootvoegen. Mogelijk zijn ook geschikte holtebomen aanwezig in het plangebied waarin vleermuizen kunnen verblijven.

Voorafgaand aan het slopen en renoveren van de gebouwen en kappen van bomen dient nader onderzoek te worden gedaan naar de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. Indien verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan dient voorafgaand aan de sloop of verbouwing een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen.

Vleermuizen kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied. De werkzaamheden hebben hierop geen significant negatief effect doordat in de directe omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig blijft en doordat na afronding van de werkzaamheden het plangebied opnieuw geschikt is als foerageergebied.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen het plangebied gebruiken als land- en overwinteringshabitat. Algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel kunnen verblijfplaatsen hebben in het plangebied. Deze soorten kunnen zich verschuilen tussen de vegetatie of ingraven in de grond.

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, algemene muizensoorten en egel geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.3. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet, en dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora en fauna voor Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de Vereniging Stadswerk Nederland. **Dit houdt in dat het uitvoeren van graafwerkzaamheden plaatsvindt in de periode half april tot half oktober.**

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snoeien en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Vogels	§3.1 Wnb (nest wel jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid (horsten)	Ja	Mogelijk	Voorafgaand aan het kappen van bomen onderzoeken of beschermde horsten aanwezig zijn
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren
Alpenwater-salamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Graafwerkzaamheden uitvoeren tussen 15 april en 15 oktober
Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine water-salamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Algemene spits-, woel- en ware muizen en egels	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

1. Bomen en struiken worden gekapt buiten het broedseizoen van vogels en wanneer geen broedgeval aanwezig is
2. Voorafgaand aan het kappen wordt onderzocht of beschermde horsten aanwezig zijn
3. Nader onderzoek wordt gedaan naar verblijfplaatsen van vleermuizen in de gebouwen (en eventueel te kappen holtebomen)
4. Graafwerkzaamheden in de vegetatie worden uitgevoerd tussen 15 april en 15 oktober

Daarnaast dient middels een stikstofberekening in beeld te worden gebracht hoeveel stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden optreedt als gevolg van de voorgenomen plannen.

5.4 Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen

Nader onderzoek

- + Onderzoek naar de aanwezigheid van holtebomen en jaarrond beschermde horsten dient te worden uitgevoerd in het winterseizoen als er geen blad aan de bomen zit.
- + Onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen wordt uitgevoerd tussen 15 mei en 30 september.

Ontheffing Wet natuurbescherming

- + Indien verblijfplaatsen aanwezig zijn in de gebouwen of in te kappen holtebomen dient voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij provincie Gelderland
- + De aanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond. De gemeente of Omgevingsdienst heeft 26 weken nodig om uw vergunning in orde te maken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingestuurd. Als u niet alle gevraagde informatie bij uw aanvraag meestuurt, duurt de afhandeling langer.
- + Voor het aanvragen van een ontheffing dient een mitigatieplan/activiteitenplan te worden opgesteld ten behoeve van de verblijfplaatsen van de beschermde soort(en).
- + Daarnaast dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om een ontheffing te kunnen verkrijgen indien noodzakelijk.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden in Nederland, <https:// gelderland.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?useExisting=1&layers=3d17886e0eaf4d169ac21a6ed30afc02>, 14-07-2020
- + Natura 2000-gebieden in Duitsland, <https://geodienste.bfn.de/schutzgebiete?lang=en&layers=-NSG,-NLP,+FFH,+VSG>, 14-07-2020
- + Kernkwaliteiten GNN en GO, <https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc>, 14-07-2020
- + NDFF - 17-07-2020 11:15:14
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen

van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.